

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Averigeană”, „Bănățeană”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inferior), „Beregsana”, „Berzoiwa”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiană”, „Cârțișoreană”, „Ciarovana”, „Chiorana”, „Chiseteiană”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dunăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgetana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Inst. de credit”, (Mehadia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul”, (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Ligediana”, „Lipovana”, „Lucașturul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcană”, „Nera”, „Noiană”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceană”, „Progresul”, „Racoana”, „Reun. de împr. și păstrare”, (Iba-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercădiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăna”, „Tibleșana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Vitorul”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Vulturul”, (Sănmărtin), „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Ascundem bogății pentru străini.

II.

Intr'un număr recent al „Revistei Economice” și în „Libertatea” din Orăștie am amintit, cum bogățiile ascunse în pământurile noastre, și descoperite de noi, le exploatează străinii, firește în folosul lor. Am atins, în treacăt, că cea dintâiu cauză a anomaliei semnalate trebuie să o căutăm în ignoranța noastră generală, în lipsa absolută de cunoștințe științifice și apoi în lipsa de oameni specialiști.

Voi să insist acuma mai amănunțit.

Lipsa de cunoștințe științifice ne face incapabili de a aprecia valoarea comorilor, de cari întâmplător ne lovim cu nasul. *Ignoti nulla cupido* e un adevăr necontestat.

Neindeletnicirea cu studii științifice la noi, Românii cis-carpătini, a degenerat aproape în *aversiune* față de științe. Fapt regretabil, dar adevărat Lămurească-ne autorii de scrieri științifice cum li-se trec scrierile și răspunsul va fi din cele mai sdrobitoare. Apropos de ozocherită și lignit: putem întreba, că oare câți Români din Transilvania și Ungaria cunosc importanța acestor substanțe și în special a ozocheritei? Dacă nu o cunosc, câți au cetit scrierile d-lor Poni, Istrati, Mrazec, Munteanu-Murgoci, referitoare la petroluri și rășinele teroase?

— Câți corbi albi — va fi răspunsul.

Sic non itur ad astra.

Indolența aceasta culpabilă se răsbună amar, îndeosebi pe teren economic. Neconștient apucă alții pe dinainte, înlăturând sau strivind pe cei

slabi și apatici. În lupta aceasta nu se cunoaște eticheta, complezanța.

Cum să ne validăm în industria miniera?, va întreba cineva, când nu avem oameni specialiști, iar în publicul nostru nu e dezvoltat interesul față de această activitate.

Am putea răspunde, că nu avem oameni specialiști, de vreme-ce nu avem unde să-i plasăm. Vorbesc și din pățania proprie, întrucât eu însuși fiind pregătit pentru chimia industrială și contabilitate: cercat-am ani de-a rândul (pe la începutul deceniului acestuia) să apuc undeva la minierit sau la fabrici — dar pretutindeni locurile erau ocupate de străini din Germania, din Boemia, din Polonia, din Belgia și din alte țări...

Ne învărtim deci într'un cerc vițios din care nu putem scăpa decât prin o ruptură, aplicată de noi înșine.

În ce mod să o aplicăm?

Prin *financializarea din partea noastră*, a tuturor bogățiilor miniere, ce descoperim.

Cum se află un Glück, un Weisz et Co., cari să semneze 500 acții à Cor. 200, pentru a înșgheba un capital de Cor. 100,000 întru exploatarea ozocheritei din Cetea; cum se află un Grün și cum i-or fi chemând, cari să semneze 80 acții à Cor. 500 pentru a înșgheba un capital de Cor. 40,000 întru exploatarea lignitului din țara Bârsei — s'ar afla de bună seamă, în inima Transilvaniei și în țeara Bârsei 2800 de Români, cari să semneze numai câte-o cvotă de Cor. 50, sau 5600 Români semnând câte-o cvotă numai de Cor. 25, pentru a adună capitalul de Cor. 140,000, cât l-au adunat 580 de acții străine. Cu modalitatea aceasta ne-am înarmă binișor

pentru eventualul rizic. (Se știe, că groaza de perderi ne reține dela orice întreprinderi industriale).

Având în mână nervul financiar al întreprinderilor, ușor ne putem crește oameni specialiști, cari, la rândul lor, să contribuie la dezvoltarea întreprinderilor. E o înlanțuire de cauze și efecte, cari se condiționează reciproc și cari tocmai de aceea ne-au exclus până acuma pe noi înși-ne din mijlocul nostru.¹⁾

Pentru schimbări, în sensul amintit, se cere mai întâiu o pricepere mai mare din partea publicului nostru.

Interesul publicului față de cestiuni de acest ordin se poate desvoltă prin graiu viu și prin scrieri. Sunt destule conveniri și petreceri, în cari discuțiile se învârt în jurul fleacurilor, în jurul trivialităților. Ar fi mai potrivit ca la ocaziuni de aceste să ne atragem reciproc atenția asupra necesității de a exploata noi înșine comorile ascunse în sinul pământurilor noastre. Spre întărirea acestor păreri pot urmă conferențe potrivite, răspândirea scrierilor de specialitate din România și scrieri de vulgarizare.²⁾ Elevii școalelor noastre vor destina câte-o excursiune regiunilor miniere și stabilimentelor industriale din mijlocul nostru.

Să nizuim din răspuțeri pentru a dobândi cunoștințe mai temeinice din domeniul științelor aplicate. Să nizuim a dă o creștere mai științifică generației tinere. Adevărata cultură a unui popor nu se poate înfiripă numai cu literatura frumoasă, fără temeiul solid al științelor, cari transfoarmă suprafața globului și condițiile de existență ale omenirii.

Geoagiu, 3 Sept. 1909.

Gavr. Todica.

Trei ani de politică agrară.

(1906—1909).

(Continuare).

III. Silvicultura.

Obiectul îngrijirii de căpetenie a ministerului pe terenul silviculturii a fost în locul prim păstrarea substanțelor silvice și, unde a găsit că e necesar sau sa-

¹⁾ Esecțiuni abia cunosc două. Sunt Românii din jurul Abrudului, cari ei exploatau minele de aur. Și mai este d-l Alexiu Pocol, dela Baia-Mare, care e proprietar de mine.

²⁾ Prin 1901, captivat de admirabila carte alui Louis Figuier „Les merveilles de l'industrie“ și ținând seamă de progresele moderne și de referințele dela noi, am început a scrie despre o serie de substanțe industriale, având în vedere ca ulterior să scot în volum aceste articole. Cum la noi editarea de volume merge anevoe, am cercat să le scot în broșuri de ale „Bibliotecii populare a Asociațiunii“. — Mi-s'au respins, sub cuvânt că nu sunt destul de interesante.

Ei bine, fie mai interesante reproducerile din literatura frumoasă, dar în acelaș timp să nu uităm, că ozocherita și lignitul ni-le duc streinii, cu toate că aceste substanțe sunt foarte prozaice: miroasă greu, murdăresc și nu sunt interesante de loc.

lutar, sporirea acestora. De aceea, pentru promovarea și înlesnirea împăduririi în ultimii trei ani, a întrebuintat aceleași mijloace, cari s'au dovedit și până acum ducătoare la scop și a stăruit după puțință pentru ameliorarea acestora.

Și în acest period, înainte de toate, s'a stăruit pentru producțiunea de arborei și pentru distribuirea lor. În grădinile de arborei ale autorităților silvice erariale, ale oficiilor silvice de stat, ale școalelor de specialitate pentru gornici și în acelea ale proprietarilor de păduri luate în administrație de stat, — se produc arborei în mare, sporindu-se și teritorul pe cari ei se cultivă. Creditul spre acest scop a fost ridicat în an. 1908 cu K 100,000. Numărul arboreilor distribuiți din aceste grădini în anii 1906—1908 a trecut peste 600.000,000, iar teritorul cultivat în fiecare an cu arborei este de peste 50,000 jug. cat.

Creditul pentru plantarea teritoriilor pleșuve a fost ridicat în anul 1908 cu K 50,000 la K 100,000, putându-se ajuta în chipul acesta mai cu efect plantarea teritoriilor pleșuve și spălate de apă ale micilor agricultori, ale comunelor și bisericilor sărace.

Pentru a dă indemn pentru împădurirea locurilor pleșuve și spălate de apă ministerul a distribuit premii în bani și, începând din anul 1908, se distribuie, mai ales proprietarilor mari, tablouri artistice anume comandate în acest scop.

Prin art. de lege VII și XXXIX din 1908 se are în vedere distribuirea proporțională a pădurilor și pășunilor comune și, în legătură cu aceasta, împedecarea pustiirii pădurilor.

În 1907 s'a dat o ordinațiune prin care se sistează vânzarea și stărpirea pe calea parcelărilor a pădurilor de apărare cum și a teritoriilor nepotrivite pentru vre-un fel de cultură agricolă.

În anii 1906—1908 s'au făcut, cu conlucrarea oficiilor silvice ale statului, 2565 regulamente pentru organizarea economică a teritoriilor silvice comune, așa că, cu aceste, numărul regulamentelor de acest fel se ridică la 6321, dintre cari 4937 au și fost aprobate definitiv.

Pădurile comunale și peste tot comune, primite în administrația statului, s'au bucurat de o bună îngrijire, prin care a crescut valoarea lor în genere și a lemnului în special.

Pentru dezvoltarea învățământului silvic s'au luat mai multe dispoziții importante. Înainte de toate s'a avut în vedere perfecționarea învățământului silvic superior, creându-se la Academia de silvicultură din Semniț deja în 1904 două catedre nouă, cari s'au ocupat numai în periodul 1906—1909. Una este catedra de botanica silvică, reclamată de trebuința organizării laboratorului în conformitate cu pretensiunile științei de azi și alta este catedra de geometria silvică.

Și mai importante sunt dispozițiile cari s'au făcut pentru dezvoltarea învățământului silvic inferior. Acesta a fost așezat pe baze cu totul nouă. Dela elevi se cerea mai înainte drept pregătire pentru primire în

școalele inferioare absolvirea a 4 clase ale școalei elementare; după noua organizare se cere absolvirea a 6 clase ale unei școale elementare sau absolvirea a două clase ale unei școale civile ori ale unei școale medii. Privitor la etate s'a schimbat regulamentul astfel că în loc de a se primi elevi în etatea dela 17—35 de ani, se primesc pe viitor numai în etatea dela 17—25 de ani. Cu chipul acesta s'au putut face schimbări însemnate și în planul de învățământ, dându-i-se o extensiune mai mare și mai ales practică. În planul de învățământ i-s'a făcut loc și industriei agricole, ca gornicii să poată da poporului instrucție în timpul iernii în această direcție.

În noua organizare se prevăd și *cursuri* pentru amplificarea calificației gornicilor de păduri, între altele, și în cunoștințele necesare agricultorilor cum și de acele referitoare la cultura animalelor sălbatice.

La stațiunea centrală din Șemniț și la cele 4 stațiuni, împreunate cu școalele de gornici se pune acum un pond deosebit și pe *chestia experimentărilor necesare pe terenul silviculturii*.

Stațiunea centrală dă înainte de toate direcția lucrărilor ce trebuie făcute la cele 4 stațiuni externe. Dintre experimentări este mai de importanță aceea ce se face cu acatul, experimentări cari se apropie de încheiere. Se fac studii extinse experimentale și referitor la ceilalți arbori mai principali din țară, încheindu-se aceste studii în partea cea mai mare a țării. Se fac experimentări și cu vr'o 200 soiuri de arbori exotici.

Stațiunea de experimentare din Gurghiu s'a ocupat de ipotezele referitoare la comparația între prescripțiile planului de exploatare și între rezultatele ajunse de fapt; mai departe cu studiarea pădurilor mijlocii, chestiunea scutirii teritoriilor împădurite în contra îndesirii trunchiilor și a rădăcinilor, cu experimentări referitoare la opărirea seminței de acat, cum și cu experimentări referitoare la îmbunătățirea solului și la gunoit. Această stațiune s'a ocupat îndeosebi cu chestiile speciale ale *Câmpiei transilvane*, anume cu împădurirea teritoriilor pleșuve de acolo și cu stabilirea florei autoctone a Câmpiei.

Stațiunea din Királyhalma a studiat chestiunea teritoriilor nisipoase; s'a ocupat cu colectarea plantelor și insectelor stricacioase din locurile nisipoase. Un deosebit pond a pus această stațiune pe chestiunile ce stau în legătură cu cultura acatilor. Și tot așa s'au ocupat și celelalte stațiuni cu diferite studii și experimentări analoge, pe baza cărora să se poată apoi proceda la introducerea inovărilor de folos practic, cum sunt s. e. plantarea pășunilor comune ș. a.

În ultimii trei ani s'a *cumpărat pe sama erarului* un teritor de 6300 jug. cat., îndeosebi pădure, pentru ca în chipul acesta să împedecă ajungerea acestui teritor în mâna finanțiarilor din alte țări.

În anii din urmă *ministerul* a început să *exploateze pădurile erariale*, unde numai s'a putut, în regie proprie, favorizând astfel și clasele mai sărace, cari

de obicei erau exploatate în multe privințe de cătră întreprinderile mari, ce până acum singure acaparau tot ce eră de exploatat.

Tot pentru *ajutorarea classelor mai sărace* s'a dat, excepțional, permisiune în 1907 să se adune gratuit lemne uscate și frunzări din pădurile erariale. În 1908 s'a dat permisiune să pască vitele țaranilor în pădurile statului și să se adune frunzări din acele.

Pe domeniile statului s'a stăruit a se promovă *cultura frăgarilor*, a pomișorilor pădureți și a altoilor. În ultimii trei ani s'au distribuit circa 6.000.000 frăgari în scopul culturii vermilor de mătăasă, vr'o 1.230.000 pomișori sălbatici și vr'o 500.000 altoi.

În 1909 s'a mai înființat o *pepinieră de pomi* la Dej în extensiune de 12 jug.

În ultimii trei ani s'a stăruit și mai mult decât până acum pentru dezvoltarea *economiei raționale în munții erariale*, înființându-se în interesul îmbunătățirii economiei vitelor la 12 pășuni de munte tot atâtea economii în valoare de peste K 100.000, drept organizări cari să servească de model populațiunii din regiunea munților.

În privința *valorizării lemnului* împrejurările au fost nefavorabile în ultimii doi ani și erarul a stăruit ca, deoparte proviziunile de lemne ale statului să nu se deprecieze, de altă parte ca să coopereze după putință în direcția ameliorării situației pieții de lemne.

Ca să *ajute situația comercianților de lemne* și împrejurările de credit ale aceloră, statul s'a hotărât, ca, în anumite condiții, să îngăduie comercianților a plăti prețul lemnului și numai la 6 luni după luarea în primire a materialului.

În ultimii ani s'au adus dispoziții, prin cari s'a îmbunătățit în mod însemnat *situația materială a oficialilor silvici*, aplicați în serviciul statului.

Pentru *copiii oficialilor inferiori silvici*, statul înființează două școale provăzute cu internat, în cari, pe lângă o taxă moderată, aceștia să primească întreținerea și instrucția trebuincioasă.

S'a adus dispoziții favorabile și pentru îmbunătățirea sortii *muncitorilor de pădure*, avându-se în vedere și un fel de pensie pe sama acestora.

O atenție deosebită s'a dat *îngrijirii de soartea pasărilor*, atât de folositoare economiei în genere. Spre acest scop statul a tipărit opul *Ornithologia ungară* de Hermann Ottó, și a adus și alte multe dispoziții de real folos pentru sporirea și cruțarea pasărilor sălbatice, folositoare în economie.

S'au luat mai departe dispoziții ca să se *conscrie toate alcătuirile naturale fenomenale ale țării*, toți arborii jubilari plantați pentru comemorarea evenimentelor istorice, cum și toate comorile naturale de valoare din punct de vedere istoric și științific, trecându-se toate într'un registru și luându-se toate măsurile trebuincioase pentru scutirea lor.

În ultimii trei ani s'a jertfit mult pentru dezvoltarea *băilor și a locurilor de cură* ale statului. Între aceste se numără în locul prim: Băile-Herculane, Ocna-

Sibiului, Fenyőháza, Tátralomnicz și Csorbató. La cele trei dinții s'au construit hotelurile de primul rang, iar la Ocna-Sibiului s'au făcut și schimbări mari în interesul ameliorării a însuș scadelor.

Pentru ridicarea *turisticeii* s'au pregătit harte.

Pentru dezvoltarea *sălbătăciunilor și a vânătorii* deasemeni s'au luat dispoziții însemnate.

(Se va continua).

Producțiunea de cereale universală.

Ca și în alți ani, la această dată, în ministerul de agricultură ungar s'a compus statistica aproximativă a producțiunii de cereale din toată lumea. Raportul ministerial constată că rezultatul recoltei generale a grâului din acest an diferă mult de rezultatul definitiv al recoltei grâului din anul trecut, fiind acum superior. Anume:

<i>grâu</i>	a fost mai mult cu	71·37	mil. măji metr.
<i>săcară</i>	" " " " "	15·17	" " "
<i>orz</i>	" " " " "	43·86	" " "
<i>ovăs</i>	" " " " "	88·09	" " "
<i>cucuruz</i>	" " " " "	63·55	" " "

Recolta totală a fost:

	În 1909:	În 1908:
	Mil.	Mil.
	măji metrice	măji metrice
<i>grâu</i>	939·32	867·95
<i>săcară</i>	447·25	432·08
<i>orz</i>	370·40	326·54
<i>ovăs</i>	651·75	563·66
<i>cucuruz</i>	1,039·66	976·11
Total	3,448·38	3,166·34

Trebuința de consum este evaluată pentru anul 1909—1910:

	Mil.
	măji metrice
<i>grâu</i>	933·80
<i>săcară</i>	430·77
<i>orz</i>	361·40
<i>ovăs</i>	600·51
<i>cucuruz</i>	994·24

Total 3,320·72

Dupăce recolta totală este cum am arătat de 3,448·38 mil. măji metr.

Provizionile rămase din anul

trecut 34·24 " " "

Laolaltă 3,482·62 mil. măji metr.

iar consumul este evaluat cu 3,320·72 " " "

Ar mai rămâne un prisos de 161·90 mil. măji metr.

Astfel trebuințele generale de consum ale anului 1909—1910 se vor putea satisface cu înlesnire din recolta acestui an.

Statele cari vor exporta cereale :

1. *Ungaria* (cu Croația și Slavonia). Producțiunea acestui an, în multe regiuni ale țerii, nu a corespuns așteptărilor. Îndeosebi nu a corespuns producțiunea grâului de toamnă, care e mai slabă decât aceea a anului trecut și decât media recoltei ultimilor cinci ani. E adevărat că în privința calitativă producțiunea grâului a isbutit destul de bine, așa că greutatea per hectolitru este evaluată la 78 kilograme.

Rezultatul recoltei a fost evaluat la 15 August astfel:

<i>grâu</i>	33.523.300	măji metrice
<i>săcară</i>	12.441.900	" "
<i>orz</i>	15.534.500	" "
<i>ovăs</i>	13.619.300	" "
<i>cucuruz</i>	42.497.800	" "

Prisosul este evaluat:

<i>grâu</i>	6·0—7·0	mil. măji metrice
<i>săcară</i>	2·0—3·0	" " "
<i>orz</i>	5·0—5·5	" " "
<i>ovăs</i>	3·5—4·5	" " "
<i>cucuruz</i>	5·5—7·5	" " "

2. *Bosnia și Herțegovina*. În acest an rezultatul recoltei este:

	În măji metrice
<i>grâu</i>	706,000
<i>săcară</i>	93,000
<i>orz</i>	817,500
<i>ovăs</i>	664,000
<i>cucuruz</i>	2,491,000

Provizionea totală rămasă din anul trecut, împreună cu proviziunea de făină, este evaluată la 143,500 măji metrice.

Trebuința de consum este evaluată astfel:

<i>grâu</i>	1·2—1·3	mil. măji metrice
<i>săcară</i>	0·10	" " "
<i>orz</i>	0·50—0·60	" " "
<i>ovăs</i>	0·30—0·40	" " "
<i>cucuruz</i>	1·80—2·00	" " "

Bosnia și Herțegovina vor importa circa 600,000 măji metrice grâu și vor exporta:

<i>orz</i>	250,000	măji metrice
<i>ovăs</i>	300,000	" "
<i>cucuruz</i>	500,000	" "

3. *Rusia* (europeană și asiatică). Recolta aproximativă din acest an este:

	Mil. măji metrice
<i>grâu de toamnă</i>	73·60
<i>grâu de primăvară</i>	135·20
<i>săcară</i>	196·50
<i>orz</i>	98·30
<i>ovăs</i>	155·70
<i>cucuruz</i>	18·00
<i>cartofi</i>	295·00

În anul 1909—1910 va prisosi: *grâu* 40—50, *săcară* 6—8, *orz* 35—40, *ovăs* 20—25, *cucuruz* 5—6 milioane măji metrice.

4. *România*. Rezultatul recoltei este evaluat astfel: *grâu* 22·40, *săcară* 1·00, *orz* 4·60, *ovăs* 5·50, *cucuruz* 25·00 milioane măji metrice. În 1907 România a exportat: *grâu* 11.515.580, *făină de grâu* 495,100 *săcară* 1.062,780, *orz* 3.570,270, *ovăs* 1.037,530, *cucuruz* 13.897,170 măji metrice. *Prisosul* acestui an va fi aproximativ următorul: *grâu* 9·00—14·30, *săcară* 0·30—0·50, *orz* 2·00—2·20, *ovăs* 3·40—3·50, *cucuruz* 2·00—4·00 milioane măji metrice.

5. *Bulgaria și Rumelia orientală* vor avea următoarea recoltă: *grâu* 14·00—14·50, *săcară* 1·85—2·00, *orz* 2·20—2·50, *ovăs* 2·80—3·00, *cucuruz* 5·50—6·00 milioane măji metrice.

6. *Sârbia* a avut în anul trecut următoarea recoltă: *grâu* 3.126,281, *săcară* 217,301, *orz* 735,192, *ovăs* 442,871, *cucuruz* 5.329,443 măji metrice.

Pentru anul 1909—1910 va avea trebuința de: *grâu* 1·80—2·00, *săcară* 0·27—0·35, *orz* 0·45—0·70, *ovăs* 0·55—0·70, *cucuruz* 1·00—1·20 mil. măji metrice.

7. **Turcia.** Producțiunea probabilă a Turciei este: grâu 17.50—20.00, săcară 4.60—5.00, orz 9.70—10.50, ovăs 4.10—4.70, cucuruz 8.00—9.00 mil. măji metrice. Prisosul va fi circa: grâu 500.000, săcară 300.000, orz 1.600.000, ovăs 250.000 măji metr.

8. **India-orientală.** Producțiunea acestui an va fi aproximativ: grâu 75.81, orz 199.45, orz 35.00, săcară 20.00. cucuruz 33.00 milioane măji metrice,

India orientală exportează numai grâu, și orez: celele produse satisfac trebuințele țării. Prisosul anului 1909—1910 este evaluat la 10—12 mil. măji metrice.

9. **Statele unite ale Americii** vor avea următoarea producțiune: grâu 187—196, săcară 7.8, orz 41—42, ovăs 155—170, cucuruz 750—760 milioane măji metrice, din cari se va putea exporta aproximativ: grâu 42—46, orz 6—7, ovăs 5—10, cucuruz 50—60 milioane măji metrice.

10. **Canada,** conform raportului publicat de guvernul țării, a avut o recoltă excelentă: grâu 38—40, săcară 0.60, orz 12—13, ovăs 45—46, cucuruz 6—8 milioane măji metrice, din cari va putea să exporteze aproximativ: grâu 18—20, orz 2—2.5, ovăs 11—13, cucuruz 1—3 milioane măji metrice.

11. **Argentina,** are în acest an: grâu 46.50, cucuruz 41, ovăs 8.50 mil. măji metrice, din cari exportează de regulă anual 60—70 %.

12. **Cile** a avut un prisos de circa: grâu 1 și cucuruz iarăș un milion măji metrice.

13. **Uruguay** a avut o producțiune de: grâu 2.50—2.80 și cucuruz 2.60 mil. măji metrice, din cari a exportat deja grâu circa 6—700.000, cucuruz 750.000 măji metrice.

14. **Australia** a avut o recoltă de circa 22 mil. măji metrice, din cari prisosul este de 10—11 mil. măji metrice.

15. **Algeria** are o recoltă de circa: grâu 9—9.2, orz 8.5—9, ovăs 15—1.60 mil. măji metrice, din cari va putea exporta aproximativ: grâu 1.2—1.5, orz 0.8—1.0, ovăs 0.6—0.7 mil. măji metrice.

16. **Tripolis** nu va putea să exporteze din producțiunea sa de 0.80—1.00 mil. măji metrice.

17. **Tunis** produce: grâu 2.5—3, orz 3 și ovăs aproape un milion măji metrice, din cari exportează circa: grâu 300.000 orz 100.000 și ovăs 400.000 măji metrice.

18. **Mexico** are o producțiune de circa: grâu 2.5, orz 3, ovăs 2.5 cucuruz 30 milioane măji metrice, din cari poate exporta numai cucuruz.

19. **Japonia** a produs grâu 6.250.000, săcară 9.900.000, orz 11.500.000 măji metrice, din cari nu poate exporta, trebuind chiar să importeze grâu și făină de grâu.

20. **Coloniile engleze din Africa de sud** au avut o producțiune normală de: grâu 900.000, săcară 100.000, orz 200.000, ovăs 500.000, cucuruz 300.000 măji metrice.

21. **Paraguay** produce puțin și mai numai cucuruz vr'o 250.000 măji metrice, cari nu pot satisface trebuințele de consum ale țării, așa că s. e. în 1908 a trebuit să se importeze grâu 125.000, făină 70.000 și cucuruz 40.000 măji metrice. (Se va continua)

Dela „Solidaritatea“.

In atențiunea membrilor și a revizorilor-experti ai însoțirii noastre.

Se atrage atențiunea onor. noastre institute de bani, membre ale însoțirii noastre, cari se supun revizunii regulamentare prin revizorii noștri experti, asupra aliniei ultime a §-ului 12 al statutelor de următorul cuprins:

„Diurnele și spesele de călătorie le primesc revizorii-experti pe lângă notă specificată direct dela Cassa „Solidarității“ și anume dupăce aceasta primește aviz despre timpul revizurii dela institutul revizuit“.

În consecuență sunt rugați on. membrii, ca imediat după efectuarea revizurii să înștiințeze despre aceasta Cassa însoțirii noastre, indicând timpul revizurii, iar domnii revizori-experti să-și prezinte îndată după revizuire tot acolo nota specificată asupra diurnelor și speselor lor de călătorie, ca acelea să se poată achita fără amânare. Spesele revizurii se vor restitui „Cassei“ noastre, din partea institutului revizuit — la cerere.

Jurisdicțiune.

Decisiuni curiale.

Amanetarea hârtiilor de valoare pe nume. Hârtiile de valoare emise pe nume (nominative) se pot primi ca amanet și fără indossament; dar un astfel de lombard nu este a se judeca după legea comercială, ci după dreptul privat general.

(Curia reg sub Nr. 170/909 dela 6 Maiu 1909).

*

Excepții cambiale. Cel-ce a primit o cambie în care remitentul n'a fost indicat și s'a înscris pe sine ca remitent, acela n'a ajuns pe cale cambială în posesiunea cambiei și este obligat a suferi excepțiile ridicate contra remitentului.

(Curia reg. sub Nr. 226/909 dela 1 Iunie 1909).

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 9 Septemvrie 1909.

Deși au trecut 10 zile dela ultimo, situația financiară a rămas aproape neschimbată. Cu toate că cererile nu sunt mari, numărul nu s'a ieftinit, în vederea campaniei de toamnă, pentru care se fac deja pregătiri. Discontul particular notează în Berlin $2\frac{5}{8}\%$, numai banii de pe o zi pe alta s'au redus la $2\frac{1}{2}\%$.

Pe piața internă se observă puțină ameliorare, pe lângă toate, că cererile de ultimo n'au produs încordarea așteptată. Banca de emisiune a rămas la 31 August cu K 91.7 milioane bilete scutite de dare. Discontul particular a scăzut în Viena cu $\frac{3}{16}$, dela $3\frac{5}{8}\%$ la $3\frac{7}{16}\%$.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Luncana”, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Marghita. Intr'un număr anterior al nostru am fost dat știrea, că în orașelul Marghita este pe cale a se înființa sub firma de sus o nouă întreprindere financiară cu capital de K 200,000

Precum suntem informați dela persoane vrednice de încredere din părțile locului cu înființarea „Luncanei” se împlinește o trebuință de mult simțită în părțile de răsărit-mează-noapte ale Bihorului, cari din cauza depărtării mari de centrele noastre culturale-economice au fost lipsite până acum de astfel de instituții. Orașelul Marghita, având în jurul său 60—70 sate curat românești, inzestrat cu un institut de bani mai puternic, promite a deveni un centru românesc, de unde să pornească multe îndrumări bune, în toate direcțiile.

Astfel fiind și cum „Luncana” nu va face concurență nici uneia dintre băncile noastre existente, dintre cari în părțile Marghitei nu operează aproape nici una — le recomandăm atât acestora, cât și tuturor oamenilor de bine sprijinirea noii întreprinderi prin subscrierea a cât mai multe acțiuni.

Un prospect se află depus și la Redacțiunea noastră.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Situația viilor. Ultimul raport oficial asupra situației viilor noastre constată că prospectele recoltei din a. c., chiar și în regiunile cele mai de frunte, sunt foarte nefavorabile. Excepție fac numai viile din câteva comitate.

În *circumscripția Szekszárd* (comitatele Tolna și Somogy) se prevede o recoltă slabă. Slabă va fi recolta și în următoarele circumscripții: *Pécs* (comitatul Baranya), *Pápa* (comitatele Vesprim, Győr și Comarom), *Nyitra* (comitatele Bars, Ilont și Strigon), *Agria* (comitatele Agria, Heves și Iasigia-Cumania-mare-Solnoc), *Miscolt* (comitatele Borsod, Gömör și Hont), *Muncaci* (comitatele Bereg, Ung și Sabolci), *Simleu*, *Kecskemét*, (comitatele Pesta, Csongrad, Csanád și Bichiș), *Murăș-Oșorheiu* (comitatele Murăș-Turda, Turda-Arieș-Cojocna, Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud).

În *circumscripția Aiud* (comitatele Alba de jos, Târnava mare și Târnava mică), recolta va fi mijlocie. În comitatele Sibiu și Hunedoara recolta abia va fi a patra parte ca în anul trecut. În *circumscripția Arad* (com. Arad) se speră o recoltă mijlocie.

În *circumscripția Sătmar* (comitatele Ugocia și Sătmar) numai cam în a treia parte a regiunilor deluroase recolta va fi bună, chiar și ca calitate; în celelalte regiuni recolta va fi slabă.

În comitatul Nitra recolta va fi mijlocie.

În *circumscripția Pojon* (comitatul Pojon și Moșon) recolta va fi bună mijlocie.

Recoltă bună va avea numai comitatul Șopron.

CRONICA.

Rugare. On. noastre institute de bani, cari au primit broșura: „Art. de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec” sunt rugate a achita prețul lor, iar întrucât nu ar dori a ține bro-

șurile primite să binevoiască a le retrimite sub bandă la adresa redacțiunii noastre.

Alegere de director la „Cassa de păstrare” din Mercurea. Direcțiunea acestei societăți a ales, în ședința sa dela 28 I. tr., la postul vacant de director pe domnul *Octavian Sglimbea*, notar al doilea în Săliște.

Nou alesul director are reputația unui bărbat muncitor, serios și onest, care dupăce-și va fi însușit și cunoștințele de specialitate recerute, este speranță că va satisface toate așteptările legitime legate de dânsul.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” și-a convocat adunarea generală ordinară la Sibiu pe 12 și 13 Octombrie a. c. cu programul obicinuit.

La „Școala civilă de fete” a aceleiași „Asociațiuni” este de ocupat un post de *învățătoare pentru lucrul de mână*. Retribuția anuală este K 660 și întreținerea în internat.

„Asociațiunea” a publicat mai departe concurs pentru un stipendiu de K 300 din *Fundof. Ioan Petran* pentru studenți universitari din Cluj și unul de K 80 din *Fundof. Dr. Ioan Moga și soția Ana n. Bologa* pentru fete, cari urmează o școală de fete rămânească.

Termenul concurselor este 5 Octombrie a. c.

Cursul de învățământ pentru însoțiri din Darmstadt. Ca și anii precedenți, se va ține și în anul curent un curs pentru însoțiri în Darmstadt. Cursul e de mare interes; tocmai de aceea ar trebui ca și noi Românii din Ungaria, așa de înapoiți pe terenul tovarășilor, să putem trimite, deocamdată, măcar și numai un singur ascultător la acel curs, de care se interesează nu numai cercurile însoțirilor din Germania, ci și ale acelor din alte țeri.

Ministerul de interne al Bavariei a declarat în mod oficial că va da concediu funcționarilor cari vor să participe la curs și le-a pus în vedere și acoperirea unei părți a cheltuelilor. La curs va participa și directorul executiv al Centralei regnicolare a însoțirilor din Ungaria împreună cu 2 funcționari.

Programul cursului l'am fost împărțit și noi în Nr. 28 din a. c.

Congresul băncilor populare din România.

„Casa centrală a băncilor populare și cooperativelor sătești” a hotărât să țină în anul acesta al patrulea congres al băncilor populare, obștiilor și cooperativelor sătești.

Congresul se va convoca în 4 întruniri succesive pe regiuni și anume se va întruni în Ploiești (15 și 16 Sept. a. c.), Craiova (1 și 2 Octombrie a. c.), Galați (12 și 13 Octombrie a. c.) și Botoșani (28 și 29 Octombrie a. c.)

Atașat comercial al Consulatului român din Viena, a fost numit de curând dl *Dr. George Moroianu* (originar din Săcele, pe lângă Brașov) Din incidentul acestei numiri ministrul de comerț ungar a îndrumat toate autoritățile, oficiile și institutele subalterne, precum și camerele de comerț și industrie să-i servească numitului atașat cu toate informațiile și tot sprijinul de lipsă întru îndeplinirea misiunii sale.

Florinii de argint v. a., cari cu începere dela 1 Februarie 1908 s'au reținut în cassele statului și ale Băncii Austro-Ungare este vorba să se pună

din nou în circulație, după-ce s'a constatat că cantitatea de monete à K 1 aflătoare în circulație este insuficientă pentru a satisface trebuințele industriei, comerțului și agriculturii.

Veniturile căilor ferate de stat ungare în sem. I 1909 s'au cifrat cu K 137.181,107, mai mult decât în anul trecut cu K 6.655,026, când veniturile au fost de K 130.526,081. Din totalul veniturilor revin K 35.290,258, asupra transportului de persoane și bagagiu și K 101.890,849, asupra transportului de mărfuri. Numărul persoanelor transportate în sem. I 1909 se urcă la 26.910,000, iar cantitatea mărfurilor la 13.848,200 tone.

Monetizare și circulația monetelor. În quart. II al a. c. s'au bătut în total 6.566,005 piese à 10 fil. și 7.442.363 piese à 2 fil. în valoare totală de K 805.477,76. În circulație s'au pus 255 piese à K 5 3156 piese à K 1, 11.505 piese à 20 fil., 6.557,070 piese à 10 fil., 6.552,039 piese à 2 fil. și în fine 600 piese à 1 fil. în valoare totală de K 793.485,78. Cu finele lui Iunie a. c. s'au aflat astfel în circulație 7.442,960 piese à K 5, 60.045.743 piese à K 1, 72.089,675 piese à 20 fil., 92.068.372 piese à 10 fil., 334.771,544 piese à 2 fil și 77.538,046 piese à 1 fil. în total în valoare de K 128.355.126,54. În depozit au rămas în monetărie 24.416 piese à 10 fil., 2.830,900 piese à 2 fil., și 523.200 piese à 1 fil.; monetele à K 5, K 1 și à 20 fil. sunt toate puse în circulație.

„Ceva la organizarea noastră economică-financiară“ este titlul unei serii de articole publicate de dl V. V. Bontescu în „Tribuna“, asupra căroră vom reveni.

BIBLIOGRAFIE.

„Criza și chestiunea română“ („A válság és a románkérdés“) este titlul unei broșuri de 75 de pagini, ce a apărut în zilele acestea în tipografia „Gutenberg“ din Lugos și s'a trimis și redacțiunii noastre. Autorul, **Dr. Horváth Jozsef Lajos**, tinar avocat în Bozovics, pledează pentru împăcarea maghiaro-română, carea — zice — este posibilă, dacă Maghiarii se vor lăpăda de șovinism și Românii de tendințele federaliste, de cari sunt nutriți. „Numai împăcate naționalitățile, Ungaria își poate elupta independența economică față de Austria!“

Sumar.

Ascundem bogății pentru străini. — Trei ani de politică agrară. — Producțiunea de cereale universală. — Dela „Solidaritatea“. — Jurisdicțiune: Decizii curiale. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Luncana“. — Agricultură: Situațiunea agricolă. — Cronică: Rugare, Alegere de director la „Cassa de păstrare“ din Miercurea, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, Cursul de învățământ pentru însoțiri din Darmstadt, Congresul băncilor populare din România, Atașat comercial al Consulatului român din Viena, Florini de argint v. a., Veniturile căilor ferate de stat ungare în sem. I 1909, Monetizare și circulația monetelor, „Ceva la organizarea noastră economică-financiară“. Bibliografie: „Criza și chestiunea română.“

Dela „Asociațiune“.

Nr. 1036—1909.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de *agronom al „Asociațiunii“* se publică concurs în următoarele condițiuni:

I. Agronomul „Asociațiunii“ va avea să îndeplinească următoarele lucrări:

a) Va avea să compună un program de activitate, în înțelesul statutelor și în marginile mijloacelor de cari dispune „Asociațiunea“, pentru îmbunătățirea situației economice a poporului românesc din patrie.

b) Va trebui să țină în despărțăminte „Asociațiunii“ cursuri și prelegeri populare din toate ramurile agriculturii, stăruind mai ales pentru o îndrumare practică în ale economiei raționale.

c) Va iniția și înființă în comunele în cari ține prelegeri: însoțiri de tot felul, îndeosebi însoțiri de producțiune și valorizare, agenturi și biblioteci populare, împărțind totodată cărți între popor și ocazional adunând obiecte pentru „Muzeul Asociațiunii“.

d) Va avea să scrie conferințe model și broșuri din domeniul agriculturii pentru biblioteca populară a „Asociațiunii“.

e) Va ocupa și postul de econom al „Asociațiunii“.

II. Retribuția agronomului va fi:

a) Salar anual de Cor. 2000.— plătit în rate lunare anticipative.

b) Cu ocazia călătoriilor va primi o diurnă de Cor. 6.— și cheltuelile de drum (în tren bilet de cl II.)

c) Pentru broșurile cari le va publica în biblioteca populară a „Asociațiunii“ va primi, conform condițiilor stabilite, Cor. 40.— de coală tipărită.

III. Ceice vor să concureze la acest post au să dovedească:

a) Că sunt de naționalitate română, prin certificatul de botez.

b) Că au terminat o școală de agronomie superioară sau medie și

c) Că au făcut cel puțin un an de praxă.

Petițiile sunt a se înainta până la 1 Noembrie n. a. c. comitetului central al „Asociațiunii“ (Sibiu, Strada Morii Nr. 6.)

IV. Agronomul se va angaja provizor cu începere dela 1 Ianuarie 1910.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la 2 Septembrie n. 1909.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., Oct. Tăslăuanu m. p.,
prezident. secretar.

„Sebeșana“ inst. de credit și econ. în Sebeșul-sășesc.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **cassar** la centrala institutului de credit și economii Sebeșana în Szászsebes se publică concurs cu termen până în 23 Septembrie 1909.

Emolumentele:

În anul prim de probă:

a) Salar anual K 1800.—.

b) tantiemă statutară.

După împlinirea anului de serviciu de probă, având o purtare deplină corespunzătoare, direcțiunea îl va definitivă pe lângă:

a) salar anual de K. 2000.—

b) tantiema statutară și

c) drept la fondul de pensie.

Postul este a se ocupa îndată după alegere.

Szászsebes, 3 Septembrie 1909.

Nr. 140 (1—1)

Direcțiunea.

„Selăgiana“, institut de credit și economii, în Jibou.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant**, dotat cu salar lunar de K 80 se scrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite actele la adresa „Selăgiana“, institut de credit și economii Zsibó, până inclusiv 24 Septembrie 1909.

Se cere absolvirea unei școli comerciale cu matura și cunoașterea limbei maghiare și germane.

Postul e a se ocupa cu 1 Octombrie 1909. Cei cu praxă de bancă și cunoașterea limbei germane vor fi preferiți.

Zsibó, 2 Februarie 1909.

Nr. 143 (1—1)

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște.

CONVOCARE.

P. T: Membrii ai „Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște“ se convoacă la ședința

Adunării generale extraordinare

conform §. 15 din statutele reuniunii pe **Martți**, (Sf. **Mărie**) 8/21 Septembrie la 2¹/₂ oare p. m. în sala școlii gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Modificarea statutelor reuniunii.
3. Propunerea direcțiunii pentru sporirea părților fundamentale.

Din ședința Direcțiunii Cassei de păstrare reuniune în Săliște, ținută la 9 Septembrie 1909.

Nr. 144 (1—1)

Direcțiunea.

Aviz.

E lipsă de un **contabil bun** cu praxă generală, la banca care se înființează în **Gherla** (Szamosujvár) sub firma „**Concordia**“.

Sunt rugați acei domni contabili, cari reflectează la acest post, să binevoiască în timpul cel mai scurt, mai târziu până în 20 Septembrie a se adresa cu rugarea lor la adresa următoare: „**Ioan Georgiu** canonic în **Szamosujvár**“, comunicând în ea datele personale, serviciul de până acuma și condițiunile pe lângă cari sunt aplicați a primi postul amintit.

Fundatorii «Concordiei».

Nr. 139 (2—3)

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acțiuni se convoacă prin aceasta la o

Adunare generală extraordinară

conform §-lui 16 din statutele societății, pe **Duminecă** în 26 Septembrie st. n. 1909 la oarele 4 după prânz în casele proprii cu următorul

Program

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extra-ordinare.
2. Aprobarea contractului încheiat de direcțiune cu directorul executiv nou ales conform §-lui 31 din statute.
3. Propunerea direcțiunii referitoare la escontențarea fostului director.

În lipsa acționarilor receruți la adunarea generală extraordinară din 26 Septembrie conform §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală extraordinară se va ține în 3 Octombrie st. n. 1909 cu acelaș program, la timpul și în localul deja indicat.

Domnii acționari, cari voiesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală extraordinară sunt poftiți, conform §-lui 17 din statute, a-și depune cu 48 de oare înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății, eventual până la 20 Septembrie a. c. la cassa institutor, „**Albina**“ Sibiu, „**Brădetul**“ Orlat și „Cassa de păstrare“ Săliște.

Mercurea la 29 August 1909.

Nr. 141 (1—1)

Direcțiunea